

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Taavi Mäkelä

Printti ja mytologia

Suomalainen muinaisusko ja mytologia lähtökohtana
printtisuunnittelulle

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tekstiilisuunnittelu

Muotoilu

Opinnäytetyö

22.04.2020

Tekijä(t) Otsikko	Taavi Mäkelä Printti ja mytologia
Sivumäärä Aika	26 sivua + 1 liitettä 22 Huhtikuuta 2020
Tutkinto	Muotoilija AMK
Tutkinto-ohjelma	Muotoilu
Suuntautumisvaihtoehto	Tekstiilisuunnittelu
Ohjaaja(t)	ohjaaja Tiina Karhu ohjaaja Ville-Matti Vilkkä
<p>Opinnäytetyössä suunniteltiin printeiksi käytettäviä kuvia Mannisto-muotimerkille. Työn aiheena oli suomalainen muinaisusko ja mytologia. Työn on tarkoitus tuoda lukijalle tietoutta suomalaisten kansantarujen ja uskomusten hyödynnettävyydestä 2000-luvun muotoilussa ja suunnittelussa.</p> <p>Koronavirustilanne keväällä 2020 pysäytti työskentelyni, ja jouduimme työn tilaajan kanssa pohtimaan, kuinka suunnitelmani tultaisiin toteuttamaan.</p> <p>Opinnäytetyö rajattiin käsittelemään kuva-aiheita, jotka suunniteltiin ja toteutettiin. Näistä alkuperäisversioista tullaan työstämään printit tulevaisuudessa. Printtien toteuttaminen ei kuitenkaan ole enää opinnäytetyöni osana. Tekstissäni keskityttiin kuvailemaan ajatukseni kulkua ja maailmaani, joka minulle on avautunut aiheeseen tutustumisen myötä. Kerrontani muinaissuomalaisten uskomuksista ja tavoista on tärkeää kuvallisen tulkintani ymmärtämisen kannalta.</p>	
Avainsanat	Mytologia, muinaisusko, printti, tekstiili, muoti, muotoilu.

Author(s) Title	Taavi Mäkelä Print and Mythology
Number of Pages Date	26 pages + 1 appendices 22 April 2020
Degree	Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme	Design
Specialisation option	Textile Design
Instructor(s)	Tiina Karhu, Supervisor Ville-Matti Vilkkka, Supervisor
<p>This thesis is a story of how I created and drew my own mythological characters based on Finnish tales and ancient religion. Religion as a term is somewhat of misleading because the stories I studied and used for the thesis actually describe how ancient people used to see the world and what they believed in.</p> <p>I did my work collaborating with a Finnish fashion brand Mannisto. I designed print ideas and motifs for Mannisto but after the Covid-19 crisis I had to change the original plan and only focus on the theoretical part of the thesis and design the motifs for future use. My work is an exploration between mythologies and design. As my research question I have studied how Finnish mythology and ancient religions fit in the 21st century art and design. In my work I tried to build bridges between these things and I find ways to utilize ancient beliefs and mythology as a part of my design work.</p>	
Keywords	Mythology, ancient religion/beliefs, print, textile, fashion, design.

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Tutkimuksen ja aiheen esittely	2
	2.1 Viitekehys	2
	2.2 Tutkimuskysymys	3
	2.3 Tutkimusmenetelmät	4
	2.3.1 Kirjallisen aineiston käyttö tutkimuksessa	4
	2.3.2 Benchmarkkaus	5
	2.4 Hankkeistaja: Mannisto	6
3	Käsitteet ja termistö	7
	3.1 Mytologia ja muinaisusko	7
	3.2 Taruolennot	8
	3.3 Opinnäytetyössä esiintyvät taruolennot	9
	3.3.1 Pellon Pekko	9
	3.3.2 Hiisi	10
	3.3.3 Näkki	10
	3.3.4 Ahti	11
	3.3.5 Keiju	11

	Abstract
3.3.6 Maahinen	12
3.3.7 Madderakka	12
3.3.8 Akmeeli	13
3.3.9 Kalevanpojat	13
3.4 Maailmankuvat	14
3.4.1 Kirjokansi	14
3.4.2 Kirjokannen Kolkutus	15
3.4.3 Noitarumpu	16
4 Mytologinen kuvasto	16
4.1 Suunnittelu ja työvaiheet	16
4.1.1 Kuvien suunnittelu ja toteutus	17
4.1.2 Kommunikointi ja vuoropuhelu	18
4.2 Opinnäytetyöhön valitut kuvat	20
4.3 Kuvien työstäminen printeiksi	23
4.4 Jatko suunnitelmat ja ideointi	24
5 Lopuksi	25
Lähteet	26
Liitteet	

1 Johdanto

Ihmiset ovat kautta aikojen etsineet tukea ja turvaa itseään suuremmista voimista sekä asioista, joiden koetaan tavalla tai toisella olevan ihmisyyttä ylempänä. Usko korkeampaan voimaan on yhtä vanha kuin ihmiskunta. Suomalainen muinaisusko ja mytologia eivät tee poikkeusta, ja se onkin tunnettu rikkaasta uskomusperinteestään jumaliseen, haltijoihin ja riitteineen.

Minulle on ollut selvää opiskeluni alku ajoista lähtien, että opinnäytetyössäni haluan suunnitella printtejä. Tekniikka oli selvä, vain aihe puuttui. En koe varsinaisesti valinneeni aihetta vaan aihe valitsi minut. Olen ollut lapsesta saakka hyvin kiinnostunut uskonnoista ja erilaisista kulttuureista. Olen tutkinut kristillisiä suuntauksia, itämaista mystiikkaa ja parapsykologiaa. Olen asunut ulkomailla ja pitänyt itseäni jonkin tason kosmopoliittina ja ajatellut Suomen olevan auttamaton takapajula ja metsäläisten kansoittama periferia. Olen pyrkinyt kaikin keinoin irtautumaan juuristani ja hävennyt omaa kulttuuri perimäämme.

Olen syntynyt pienellä paikkakunnalla Etelä-Karjalassa. Olen kasvanut metsissä leikkien ja vanhempien tarinoita kuunnellen. Muistan, kuinka teimme perheen kanssa retkiä metsiin ja pohdimme erilaisten peikkojen ja haltijoiden mahdollisia asuinpaikkoja. Ympäristöstä poikkeavat näkymät, kuten oudot kivet ja ”käkkyräiset” puut, saivat aina uuden merkityksen isäni tarinoissa. Metsässä mikään ei ollut tavallista mutta mikään kummallinen ei myöskään epätavallista.

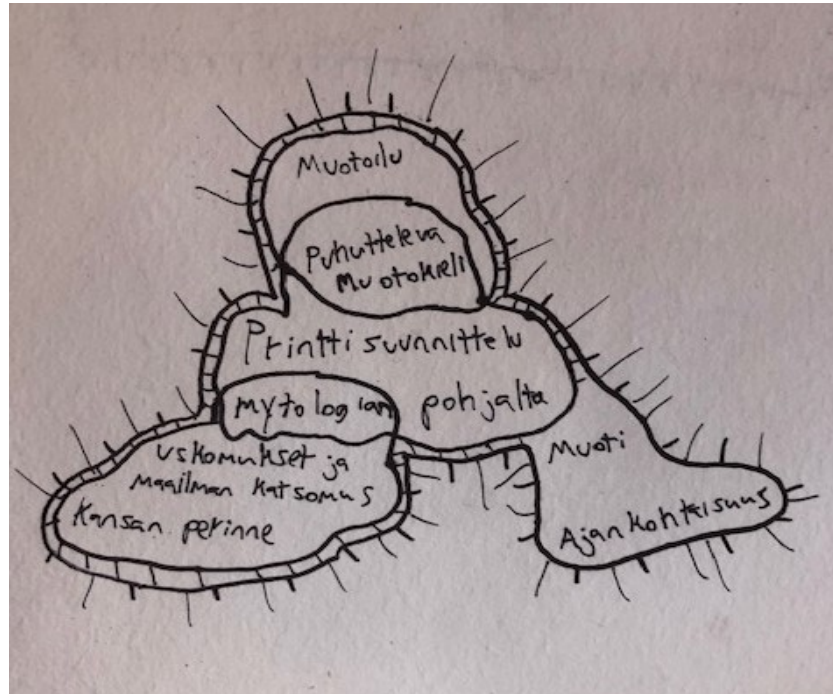
Aikuisiälläni olen asunut kaupungeissa ja ollut pitkiä aikoja erossa luonnosta. Viime aikoina elämässäni taka-alalla vaikuttanut kaipuu luontoon on muuttunut pakottavaksi tarpeeksi päästä metsään. Oli täysin sattumaa tai ainakin tahdosta riippumatonta, että ajauduin lukemaan muutama vuosi takaperin taiteilija-shamaani Johannes Setälän haastattelun. Sitä kautta minulle alkoi avautua täysin uusi maailma kohti mytologiaamme ja perinnetietouttamme.

Tutkin työssäni uskomuksia ja perinteikystä kuvastoamme niin kuin ne itse näen. Piirroksissani ja maalauksissani esiintyy näkemyksiäni mytologiamme jumalhahmoista ja maailmankaikkeuden luomismyyteistä. Rakentamastani kuvastosta suunnittelen printtimalliston Mannisto-vaatemerkille.

Tämän työn tarkoituksena ei ole ottaa kantaa uskoon, uskontoon tai uskomuksiin, vaan hyödyntää suomalaisen muinaisuskon ja mytologian elementtejä ja tarinallisuutta printtimalliston suunnittelussa.

2 Tutkimuksen ja aiheen esittely

2.1 Viitekehys

Kuva 1. Viitekehys

Työni perustuessa kuvalliseen ilmaisuun ja suunnitteluun, olen lähtenyt tarkastelemaan sitä päällisin puolin esteettisestä näkökulmasta. Teen työtä suomalaiselle muotimerkille, joten työssäni korostuu juuri tälle brändille tarkkaan hiottu yhtenäinen kuvallinen kokonaisuus.

Toinen tärkeä tulokulma työhöni on ollut uskonnollinen ja perinteitä kunnioittava työ. Oikeastaan uskonto tässä yhteydessä on väärä termi mutta myöskään henkinen, hengellinen tai vastaava termi ei kuvaisi ajatuksiani paremmin.

Opinnäytetyöni sijoittuu edellä mainittujen rajausten liitoskohtaan. Tarkastelukulmat eivät ole paradigmaattisia vaan enneminkin toisiaan tukevia. Omien ajatusteni mukaan voidaan puhua esimerkiksi kuvan ja hengen liitosta.

Työssäni tutkin printtiä mytologian keinoin. Tutustuminen mytologiseen kuvastoon ja kirjoituksiin on avannut uudenlaisen tien tutkia printin mahdollisuuksia.

2.2 Tutkimuskysymys: Kuinka suomalaisen mytologian kuvastoa voidaan hyödyntää printtisuunnittelussa?

Työni tarkoitus on kartoittaa suomalaisen muinaisuskon ja mytologian hyödynnettävyyttä muotoilun kentällä. Printtien suunnittelun ohella haluan tuoda esille rikasta kulttuuriperimäämme, sekä avata muinaissuomalaisten uskomusmaailmaa. Olen pyrkinyt luomaan oman näköiseni kuvauksen esi-isiemme palvonnan kohteista ja ajatusmaailmoista. Syvin pyrkimykseni on ollut oppia itse kulttuuriperimästä ja suunnittelutyöni ohella pureutua syvälle muinaissuomalaiseen ideologiaan ja ajatteluun.

Vaikka työni perustuu kuvitelmaan siitä, miltä asiat ovat saattaneet näyttää, on se silti relevantti kuvaus pyrkimyksistäni tuoda aihetta tutuksi ihmisille. Työni puitteissa olen kehittänyt oman maailmani jumaliseen ja henkiseen ja erilaisten mielikuva harjoitusten avulla tuonut nämä hahmot tai entiteetit näkyvään muotoonsa paperille. En ole työtä tehdessäni oikeastaan keskittynyt kauheasti ajattelemaan niiden tulevaa printtikäyttöä vaan keskittynyt kuvaamaan itseäni kiinnostavimmat olennot ja kansantarinoiden tapahtumat sellaisina kuin minä olen ne nähnyt.

Aihepiiriä tutkiessani olen huomannut kiinnostuksen henkisiin asioihin ja omiin juuriimme kasvaneen viime vuosina reilusti. Internet on täynnä uutisia siitä, kuinka nykypäivän nuoret ja nuoret aikuiset ovat löytäneet aivan uudenlaisia henkisyiden muotoja. Erilaiset aihepiiriä käsittelevät sivustot tarjoavatkin roimasti kaikenlaista tietoa joogasta uussamanismiin ja noituuteen. Nyt on helpompaa kuin koskaan löytää tietoa ja syventyä itseä kiinnostaviin aiheisiin verkon välityksellä. Myös lehdet kuten Helsingin Sanomat ovat nostaneet esille paljon uutisia kansallisromanttisen aikamme taiteilijoista ja heidän vaietuista taipumuksistaan okkultistisiin ja esoteerisiin tapoihin ja uskomuksiin. (<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006325528.html>)

Olen saanut huomata enenevässä määrin työni edetessä, kuinka ajankohtainen aihe oikeastaan onkaan. Olen usein aihetta tutkiessani päätenyt esimerkiksi viime vuosina julkisuutta saaneiden suomalais-ugrialaista kansanperimää vaalivien yhdistysten ja

järjestöjen verkkosivuille. Esimerkkinä näistä mainittakoon Karhun Kansa sekä Taivaannaula. 2000-luvun ihmisiä kiinnostavat erilaiset henkisyiden muodot ja tarjolla on myös erilaisia kursseja luontoyhteyden uuteen löytämiseen ja omaan noitarummun valmistukseen.

Taiteessa on aina ammennettu menneestä ja syvennytty perinteikkääseen kulttuuriin. Tietenkin joinain aikoina enemmän ja joinain vähemmän. Nykyään ihmisten ollessa enemmän ympäristötietoisia ovat erilaiset perinnetekniikat ja luonnon materiaalit alkaneet kiinnostaa suurta kuluttajakuntaa. Muotiteollisuudessa on noussut uusia toimijoita, jotka hyödyntävät perinteisiä kankaanvalmistusmenetelmiä ja satoja vuosia vanhoja symbolistisia kuvioita sekä materiaaleja. Suoraan menneisyyteen katsomalla voi katsoa myös tulevaisuuteen. Tekniikka kehittyy mutta arvostus perinteitä kohtaan ei ole hävinnyt. Oikeastaan varsinkin viime vuosina se on kasvanut.

Omalla kuvallisella tulkinnalla olen luonut modernin käsityksen mytologiamme paloista, tietenkin perinteitä kunnioittaen. Suomalainen muinaisusko ja mytologia eivät ole vain ajankohtainen aihe, vaan loputon aarreaitta täynnä ajatonta tietoa ja viisautta.

2.3 Tutkimusmenetelmät

2.3.1 Kirjallisen aineiston käyttö tutkimuksessa

Opinnäytetyöni alkutaipaleella jouduin päättämään, minkälaiseen aineistoon perustuen tulen työni toteuttamaan. Kalevala on viime vuosina noussut usein pinnalle erilaisissa asiayhteyksissä, ja minusta tuntui, että sitä on hyödynnetty aineistona hyvin laajalti viime aikoina. Työssäni nousee esille viittauksia kalevalaiseen perintöön ja uskomusmaailmaan, mutta itse kirjaa en halunnut ottaa mukaan työssä käyttämäni aineistoon.

Kalevalan jäädessä pois aineistostani minulla oli mahdollisuus perehtyä syvemmin vähemmän tunnettuun ja esillä olleeseen kirjallisuuteen aiheesta. Aiheessani suomalainen mytologia ja muinaisusko haluan tutkia vanhaa perinnetietämystä koko

Suomen kattavalta alueelta. Näin ollen oli luonnollista tuoda aineistoon mukaan samanismista ja pohjoisen alkuperäiskansoista kertovaa kirjallisuutta.

Alkuperäiseen aineistooni kuului noin kaksikymmentä teosta. Opinnäytetyössäni olisin voinut hyödyntää paljon laajempaa aineistoa. Kuitenkin päätin pitää käytetyn aineiston suhteellisen tiiviinä pakettina. Lopullisesti aineiston määrään vaikutti vallitseva koronavirustilanne ja osa aineistostani jäi Helsingin asuntooni itse muuttaessani Lappeenrantaan.

2.3.2 Benchmarkkaus

Työni suuntautuessa muotiin ja tekstiiliin, aloin tutkia, onko samantapaista aihepiiriä hyödynnetty näissä yhteyksissä viimevuosikymmenillä. Suomesta löytyy tietenkin esimerkiksi Kalevalasta inspiraationsa ammentavia korusuunnittelijoita tai käsityöläisiä mutta halusin työni yhteydessä esitellä yleisesti ihmisen kulttuuriperimästä ammentavia tekijöitä.

Jahnkoy

Jahnkoy on Maria Kazakovan perustama, newyorkilainen vaatemerkki. Marian juuret ovat Siperiassa, ja hän ammentaa inspiraationsa slaavilaisesta kulttuurista ja shamanistisesta uskon perimästä.

New Yorkiin Kazakova on päätenyt opiskeltuaan ensin muotia Lontoon Central Saint Martinsissa. Kyseessä on sama koulu, josta oma hankkeistajani on valmistunut muodin maisteriksi.

Maria Kazakovan tarkoitus on tuoda Jahnkoyn kautta esiin paluuta ihmisyyden yhteisillä juurilla. Hänen vaatteissaan on nähtävissä myös paljon muihin kulttuureihin ja niiden juuriin liittyviä vivahteita. Vaatteissa käytetään myös monien eri

alkuperäiskansojen perinteikkäitä kuviointeja ja materiaaleja. Tässä yhteydessä voidaan puhua kulttuurisesta kunnioituksesta ja perinteiden tekemisestä tunnetuksi.

(<https://www.jahnkoy.com/>)

2.4 Hankkeistaja: Mannisto

Opinnäytetyöni hankkeistaja toimii Julia Männistön luotsaama Mannisto-vaatemerkki. Julia on valmistunut muotisuunnittelijaksi Aalto yliopistosta sekä maisteriksi Lontoon Central Saint Martinsista. Manniston hän on perustanut vuonna 2015.

Manniston tavaramerkkejä ovat monipuoliset ja kokeilulliset materiaali valinnat sekä rikkaat ja värikkäät käsinpainetut printit. Vaatteet ja printit tehdään alusta loppuun Turussa sijaitsevalla studiolla.

Vogue, highsnobiety ja useampi muu muotilehti on esitellyt Manniston mallistoja. Vuonna 2015 Julia on voittanut ensimmäisen palkinnon mallistollaan International Fashion Showcasessa ja yltänyt finaaliin suuresti arvostetussa LVMH-Prize-kilpailussa.

Olin Mannistolla työharjoittelussa vuonna 2018. Harjoitteluni sujui hyvin, ja vaikka kyseessä oli ensimmäinen työharjoitteluni, mieleeni jäi pyörimään ajatus lopputyön suunnittelemisesta Mannistolle. Koin visuaalisen silmämme mieltävän samantapaisista asioista Julian kanssa. Kun loppuvuodesta 2019 aloin tarkemmin hahmottamaan, mitä opinnäytetyöni tulisi käsittelemään, otin yhteyttä Juliaan ja kerroin, että tämän työn haluaisin ehdottomasti tehdä Mannistolle. Olin ajatellut mielessäni, miltä työ tulisi näyttämään ja koin vahvasti, että Mannisto tulisi olemaan juuri oikea yhteistyökumppani. Visualisoin ja selitin työtäni Julialle, ja hän piti aihetta ja kuvailemaani aihepiiriä hyvänä ja mielenkiintoisena. Näin yhteistyömme pääsi alkamaan

3 Käsitteet ja termistö

3.1 Mytologia ja muinaisusko

”Tähän on lisättävä:pyhät lehdot , kosmoksen, so.järjestyneen olevaisen pienoiskuvat, olivat järjestyneen yhteiskunnan tukipisteitä. Kun ne hävitettiin kristinuskon saavuttua, hävitettiin samalla varhainen, mutta ei muodoiltaan ja instituutioiltaan niinkään alkeellinen yhteiskunta. Kun kansan jumalat kuolevat, kuolee itse kansa.”

(Haavio, Martti.1961. Kuolematonten lehdot Sämpsöi Pekkervaisen arvoitus. Helsinki: WSOY.)

Suomalainen mytologia ja muinaisusko on rikas osa kansamme perinnettä. Se käsittää valtavan määrän erilaisia aiheita, uskomuksia ja tapoja elää. Usko ja ajatusmaailma ovat muovautuneet aikojen alusta asti luonnon siitä ammennettavan tiedon ja voiman alaisena. Luonto onkin ollut suurin tekijä kansallisen identiteettimme ja perimämme muovautumisessa.

Suomalaisessa muinaisuskossa tai kansanuskossa ei ole oikeastaan kyse mistään selvärajaisesta uskonnosta vaan ennemminkin erilaisista tavoista elää ja ymmärtää maailmaa. Tämä niin kutsuttu luonnonuskomme tai kristillisestä näkökulmasta katsottuna "pakanauskomme" on ollut elävä ja vallitseva tapa ajatella aina kristinuskon saapumiseen saakka. Toki osa näistä tavoista elää meissä tänäkin päivänä, mutta suurin osa perinnetiedosta on valitettavasti vaipunut aikojen saatossa unholaan. On joitakin tahoja, jotka harjoittavat uus pakanallisuutta tai uussamanismia ja näin ollen pitävät yllä kansamme perinteitä.

Uskon ja perinteemme keskiössä on luonto. Luonnosta on saatu elanto ja luonto on ollut kaikkialla läsnä. Nykyihmiselle luonto käsittää lähinnä metsän tai viheralueen. Entisaikojen kansalle luonto on ollut osa ihmisyyttä ja kaikkialla vallitsevaa voimaa. Luonto on ottanut ja antanut. Ihmiset ovat metsästäneet ja myöhemmin viljelleet maata. On uskottu, että luonnossa elää voimia, joiden kanssa tulee olla tekemisissä ja väleissä, jotta oman elämän jatkuvuuteen vaikuttavat tärkeät tehtävät tulevat täytetyksi. Luonnossa katsotaan eläneen erilaisia henkiolentoja, haltijoita ja jumalia. Jokaisella kivellä ja kannolla on uskottu olevan oma haltija tai voima. Puhuttiin väestä eli

voimasta, joka asuu luonnossa ja jopa ihmisessä. Toisissa oli enemmän voimaa ja heidän katsottiin olevan väkeviä tai väkivahvoja. Myös esimerkiksi vedessä asui vedenväki ja metsässä metsänväki.

Muinaisuskoomme kuuluvat tärkeänä osana erilaiset rituaalit ja uhrilahjat. Jumalia ja haltijoita palvottiin ja heille uhrattiin ruokaa ja esineitä ja vastapalveluksena heiltä toivottiin metsästysonnea, suopeita säitä ja sairauksien parantumista. Tämä vastavuoroisuussuhde pohjaa tuhansien vuosien taakse, ja siitä on syntynyt suomalaisen mytologian ydin. Vanhat kansanrunot ovat usein loitsuja tai ainakin perustuvat vielä vanhempaan loitsuperinteeseen, jossa ylistetään luontoa ja pyydetään hengiltä ja olennoilta suojelusta.

3.2 Taruolennot

Olenneisena osana mytologiaamme ja muinaista uskoamme ovat erilaiset taruolennot. Nykypäivän termi "taruolento" on itseasiassa hieman harhaanjohtava, koska työni käsittelee entisaikojen ihmisen uskomuksia ja maailmankuvaa, jossa nämä olennot olivat arkipäivää ja sen ajan ihmisille totisinta totta. Työni helpon ymmärrettävyyden takia kuitenkin käytän terminä taruolentoja

Muinaisessa uskossa jumalat, haltijat ja muut olennot olivat usein sidoksissa johonkin tiettyyn paikkaan tai elementtiin. Metsän haltijat ja Tapio Metsän Kuningas asuivat metsässä. Ahti ja Näkki olivat veden ja järvien olentoja. Myös nimessä saattoi esiintyä viite mahdolliseen ilmenemismuotoon tai paikkaan. Esimerkiksi maahisen katsottiin asuvan maassa tai maan alla.

Aina ei ollut selvää, oliko oliolla fyysistä muotoa vai kuuluiko se enemmän voimaan eli väkeen. Olennot voidaan jakaa hierarkkisesti jumaliin eli ylempiin olentoihin ja alempiin olentoihin kuten haltioihin, keijuihin ja luonnon henkiin. Joihinkin olentoihin yhdistettiin kilttejä ja avuliaita piirteitä, toisiin taas ilkeitä tai jopa pahoja ominaisuuksia.

Ihmiset suhtautuivat usein nöyrästi näitä olentoja kohtaan ja niille annettiin avokätisesti erilaisia uhrilahjoja. Erilaisilla loitsuilla yritettiin saada olentojen ja henkien väkeä omaan käyttöön. Tällä tavoin yritettiin esimerkiksi parantaa erilaisia sairauksia ja vammoja.

Käsittelen työssäni vain itseäni eniten kiinnostavia ja innostavia taruolentoja. Näin ollen kuvaukseni suomalaisista taruolennoista jää verrattain suppeaksi. Työn tavoite on kuitenkin kuvata osaltaan kuvallista tulkintaani aiheesta, joten työ on rajattu käsittelemään vain työn kannalta oleellisia hahmoja ja itseäni eniten kiinnostavia olentoja. Työhön valikoituneet olennot on valittu intuitiivisesti.

3.3 Opinnäytetyössä esiintyvät taruolennot

Jo ennen opinnäytetyön aloitusta minulle oli selvää, että haluan tehdä erilaisia haltijajumalkuvia. Pienestä pitäen olen kuvitellut, miltä hahmot ja henget näyttävät ja nyt minulle avautui oiva tilaisuus syventyä tutkimaan omaa sisäistä maailmaani aihepiiriin liittyen. Jotkin olennot tuntuvat läheisemmiltä kuin toiset, ja näin ollen olen valinnut työhön vain itseäni eniten kiinnostavat taruolennot.

Seuraavassa lista kuvatuista olennoista ja niiden ominaisuuksista ja rooleista suomalaisessa muinaisuskossa. Selitykset ovat olennaisia kuvallista tulkintaani tutkiessa.

3.3.1 Pellon Pekko

Alun perin lähdin tutkimaan Pellon Pekkoa kiinnostavan nimen takia. Kuitenkin tietojen löytyminen tästä olennoista on ollut haastavaa ja varsin häilyväistä.

Kansan tarinoissa Pekko on tiedetty koko maassa mutta eniten hänestä on puhuttu Itä-Suomessa. Pekon on ajateltu olevan viljan jumala tai viljan väki. Hänen on ajateltu vaikuttavan suotuisasti viljan kasvuun ja aloittavan kasvukauden keväällä. Hänestä puhutaan varsinkin ohran kasvun edistäjänä ja ohrapellon antimien eli oluen haltijana. Pekolle on annettu uhrilahjoja ja häneltä on toivottu hyvää ja pitkää kasvukautta. Pekko on tarinoissa kuvattu usein hieman ihmismäisenä mutta pienempänä olentona. (kuva 4.)

3.3.2 Hiisi

Hiisi on selvästi yksi tunnetuimmista perinnehahmoistamme, ja sanana se on tuttu vielä tämänkin päivän ihmisille.

Alun perin Hiisi ei ole tarkoittanut olentoa vaan pyhää paikkaa. Hiidet ovat olleet muinaissuomalaisen pyhiä lehtoja tai myöhemmin esimerkiksi uhrilähteitä, joissa on annettu avokätisiä uhrilahjoja haltijoille ja hengille. Ne ovat olennainen osa perimäämme ja vanhan kansan uskomusmaailmaa. Hiisissä on ajateltu olevan suurta väkeä ja taikaa.

Hiiden matka paikasta olennoksi on alkanut kristinuskon rantauduttua Suomeen. Kristinuskon levitessä vanhoja suomalaisia tapoja alettiin pitää pakanallisina tai jopa paholaisen palvontana. Hiidet alettiin nähdä negatiivisessa valossa ja niitä alettiin tuhota. Kirkko levitti tietoa hiisissä asuvasta pahasta voimasta ja aikojen saatossa sanan merkitys alkoi muuttua kuvaamaan ilkeätä ja pahansuopaa olentoa. Matka muinaiseen Suomeen- teoksessa kuvataan hiisien pelkäävän kirkon kellojen ääntä. Mikäli kirkon rakennustyöt eivät edenneet aikataulussa, tämän uskottiin olevan hiisien syytä.

Tänäkin päivänä kielessämme esiintyy sanontoja kuten "painu hiiteen!" tai "hiisi vieköön." Näissä ilmaisuissa tuntuu edelleen negatiivinen kaiku. (kuva 5.)

3.3.3 Näkki

Näkki on myös vanhan perinteen tunnetuimpia hahmoja. Näkin on uskottu asuvan järvissä, joissa tai kaivoissa. Olento on aina liitetty vahvasti vesistöihin ja veden elementtiin.

Vaikka Näkkiä on pidetty pelottavana ja ilkeänäkin veden haltijana, on siitä ollut suuri apu lasten vanhemmille aikanaan. Lapsille on kerrottu Näkin vievän heidät, jos he menevät uimaan ilman valvontaa tai uskaltavat liian syvään veteen. Näkin on myös sanottu asuvan kaivoissa ja sinne kurkkiminen on vaarallista, koska Näkki saattaa tarttua lapseen ja vetää tämän mukanaan syvyyksiin. Näkkiä on pidetty myös moraalin vartijana ja hyvien tapojen haltijana. Jos ihmiset tekivät töitä lauantai-iltana

kirkonkellojen soitua tai sunnuntain pyhitettynä lepopäivänä, eivät he olleet turvassa Näkiltä. Näin ollen Näkkiin on uskottu vielä paljon kristinuskon saapumisen jälkeenkin.

Näkin uskottiin pelkäävän rautaa. Mikäli täytyi ylittää suuria vesialueita tai järven selkiä, otettiin veneen kyytiin rautaisia esineitä. Pitempiä matkoja uidessa saatettiin myös ottaa puukko hampaiden väliin ja tämän uskottiin pelottelevan Näkin kauas pois. Kansanrunoudessa ja loitsuperinteessä tunnetaan myös sanonta "Näkki maalle, minä veteen." Tämä tuli toistaa samaan aikaan maata jalalla polkien. Tämän uskottiin myös pitävän Näkin poissa ihmisten kimpusta. (kuva 6.)

3.3.4 Ahti

Ahti kuuluu myös veden väkeen. Hänen uskotaan olleen jopa järvien ja merien jumala, veden korkein voima.

Ahti on kuvattu useimmiten hyvänä ja suopeana hahmona. Hänet on kuvattu uljaaksi veden soturiksi. Häntä on pidetty Kreikan mytologiassa esiintyvään meren jumala Poseidoniin verrattavana hahmona.

Kalastajat ja merillä liikkujat palvoivat Ahtia ja uhrasivat erilaisia lahjoja hänelle. Ahti olikin merenkulkijoille tärkein jumala ja henki. Häneltä pyydettiin kalaa. Nimenomaan pyydettiin ja kauniisti sitä kuului pyytääkin. Jos Ahdille annettiin anteliaita lahjoja, voitiin ajatella hänen myös suovan auliisti antimiaan. Häneltä pyydettiin myös suopeita tuulia ja myötääallokkoja.

Joissakin tarinoissa Ahdin on uskottu myös pystyvän parantamaan sairauksia. Häneltä on saatettu pyytää apua myös vammojen ja ruhjeiden paranemisessa. (kuva 7.)

3.3.5 Keiju

Nykyinen tunnettu käsitys keijuista on muotoutunut vasta viime vuosisadalla. Muinaissuomalaisen tuntema keiju ei suinkaan ollut kaunis ja kiltti olento vaan kuolemaan yhdistetty hautausmailla viihtyvä pikku ilkiöiden joukko, jota myös kalman väeksi kutsutaan. Tämänlaisen keijun halusin kuvata työssäni.

Keijujen uskottiin olevan ilkeitä pieniä olioita, jotka kiusaavat ihmisiä ja kotieläimiä. Heitä näki varsinkin hautajaisissa ja ruumishuoneiden lähetyvillä. Keijujen näyttäytymisen uskottiin myös olevan huono merkki tai enne. Eero Ojanen kuvaa teoksessaan, Suomalaiset taruolennot, yksityiskohtaisesti keijuihin liittyvää kuolemanmyyttiä.

Suomen ulkopuolelta tulevien tarinoiden ja vaikutusten alaisena keijuista on kehittynyt kauniita, perhosmaisia hyvien voimien olentoja, joita tapaa varsinkin niityillä ja auringonlaskun aikaan vehreiden metsien ja peltojen rajamailla ja järvien rannoilla. (kuva 10.)

3.3.6 Maahinen

Maahisten tiedettiin asuvan maassa tai maan alla omissa koloissaan. He kuuluivat maan väkeen. Joissakin uskomuksissa heillä uskottiin jopa olevan oma käänteinen maailmansa maan alla, ikään kuin ihmismaailman peilikuva. Tätä maailmaa kuvattiin sanalla Metsänpeitto.

Maahisiin liittyy sekä hyviä että pahoja uskomuksia. Heidän uskottiin toisinaan tulevan ihmisten maailmaan vaihtamaan oma lapsensa ihmislapseen. Näistä ihmisten kasvattamista maahislapsista kasvoi usein jollain tavalla sairaita tai rampoja. Monien sairauksien uskottiin olevan maahisista peräisin. Joissakin tarinoissa taas kerrotaan maahisten jopa pyytäneen ihmisiltä apua esimerkiksi lasten synnytyksessä. Ihmisten tullessa kättilöksi maahisille ihmiset palkittiin aina ruhtinaallisesti.

Ristiriidat ja epävakaus on aina liitetty maahisiin, ja heitä on pidetty erittäin arvaamattomina. (kuva 9.)

3.3.7 Madderakka

Madderakka on varsinkin saamelaiden ja samanistisen maailman kuvan omaavien tärkein jumalatar.

Nykyisen Lapin alueella on palvottu Madderakkaa, ja häneltä pyydettiin suojelusta ja metsästysosnea. Hänellä on uskottu olleen kolme tytärtä, joille on myös uhrattu lahjoja ja toivottu erilaisia luonnon antimia ja sairauksien parantamista.

Jumalatar liitetään usein myös Saamen kansan pyhiin paikkoihin, seitakiviin ja saivojärviin. (kuva 9.)

3.3.8 Akmeeli

Akmeeli ei varsinaisesti ollut taruolento vaan 1600-luvulla elänyt suuria kykyjä omaava Lapinnoita. Halusin tuoda hahmon osaksi työtäni, koska Lapin samanistinen perinne kiehtoo minua kovasti. Akmeelin lisättyäni työssäni tulisi olemaan myös joitakin ihmismäisiä hahmoja ja piirteitä.

Akmeeli eli Ikämieli on ollut tarinoiden mukaan suuri samaani ja noita, joka on kyennyt muuttamaan itsensä miksi tahansa eläimeksi ja hänen tiedettiin esimerkiksi talvehtineen karhuna.

Suurista kyvyistään huolimatta noidalle kävi lopulta huonosti. Hän vaivutti itsensä transsiin ja antoi vaimolleen sanat, joilla hänet tietynajan jälkeen tulisi herättää. Vaimo valitettavasti unohti sanat ja samaanin transsitila jatkui. Lopulta sanat palasivat vaimon mieleen ja hän meni herättämään Akmeelia. Transsitila oli valitettavasti jatkunut liian kauan. Herättyään samaani muuttui välittömästi mullaksi. Näin ollen noidan katsottiin langenneen loveen eli Louhen, Pohjolan emännän maailmaan, Tuonelaan. (kuva 12.)

3.3.9 Kalevan pojat

Kalevan poikia pidettiin suuren alkuvoiman tai Kalewa-nimisen jättiläisen poikina. Tarinoiden mukaan Kalewalla oli kaksitoista poikaa, joihin myös Väinämöinen, Joukahainen ja Kullervo lukeutuivat.

Joissain tarinoissa Kalevan Poikia on pidetty ilkeinä jättiläisinä mutta useimmissa heidät mainitaan kiltteinä ja työteliäinä olentoina. Esimerkiksi järvien ja suurten aukeiden uskottiin olevan heidän jalan jälkiään tai ainakin muodostuneen heidän

kulkiessaan pitkin Alkumaata. Heidän uskottiin olleen maailman alkuperäisiä asuttajia ja sen rakentajia.

Tiedot Kalevan pojista ovat verrattain vähäisiä, mutta heidät mainitaan ainakin Elias Lönnrotin Kalevalassa ja Christfried Gananderin Mythologia Fennicassa. (kuva 13.)

3.4 Maailmankuvat

Työni kuvalliseen osioon kuuluu oleellisena osana maailmankuvat. Käytän termiä tässä yhteydessä kuvaamaan omia näkemyksiäni kansanrunoudessa ja mytologiassamme mainituista tapahtumista ja uskomuksista. Pyrkimykseni on ollut pureutua syvälle muinaissuomalaiseen sielun maisemaan ja hakea sitä kautta kuvallinen muoto töilleni.

Työssäni minulle on tärkeää käsitellä myös muinaissuomalaiseen uskoon kuuluvia maailman syntyyn liittyviä myyttejä. Näiden asioiden saattaminen kuvalliseen muotoon on ollut huomattavasti hankalampaa kuin työni taruolentojen parissa. Työssäni sivuan Kalevalaisia käsityksiä myyttisen historiamme tapahtumista. Kalevalasta toisinaan puhuessani haluan painottaa, että Elias Lönnrotin Kalevala ei ole ollut osana tutkimusaineistoani. Muuta aineistoa tutkiessani en kuitenkaan ole voinut sivuuttaa kalevalaista maailmankäsitystä ja näin ollen kuvissa käsittelemäni tapahtumat ja asiat ovat osana myös kalevalaisessa perinteessä.

3.4.1 Kirjokansi

Muinaissuomalaisessa uskomus perinteessä sekä kalevalaisessa maailman käsityksessä maailman syntytarinoilla on ollut merkittävä rooli. Tarinoiden mukaan Seppä Ilmarinen on takonut taivaankannen, joka myös kirjokantena tunnetaan.

Taivaan ja tähdistön tarkkailulla on ollut tärkeä rooli muinaisten kansojen elämässä. Siitä on voitu ennustaa ja se on kiehtonut ihmistä aikojen alusta asti. Muinaissuomalaisten syntymyyttien mukaan Ilmarinen takoi Kirjokannen kuvun muotoiseksi maailman ympärille. Ilmarinen takoi myös yhden naulan, joka oli muita suurempi. Tämän naulan hän löi kuvun keskelle ja kiinnitti näin kuvun maailman ympärille. Tämä naula tunnettiin nimellä Pohjanael, Pohjannaula. Tutummin siis Pohjantähti.

Muinaissuomalaiset uskoivat maan pysyvän paikallaan mutta Kirjokannen, suuren kuvun, kiinnityskohtansa Pohjantähden varassa maan ympärillä. Tämän ajateltiin olevan tähtien ja auringon liikkeiden syy. Aineistoni laajin teos, Uno Harvan Suomalaisten muinaisusko, antaa tarkan kuvauksen tähdistön merkityksistä entisaikojen suomalaisille.(kuva 14.)

3.4.2 Kirjokannen Kolkutus

Kirjokannen Kolkutus on itse luomani myyttinen, kollaasimainen kuvaus maailman synnystä. Seppä Ilmarisen uskotaan myös takoneen myyttisen Sammon, ja tämän katsotaan liittyneen jollain tavalla maailman luomiseen ja kirjokanteen. Sammon on uskottu olevan osa Kirjokantta, ikään kuin sen tukipilari. Toiset taas uskovat Sammon kuvaavan vertauskuvallisesti taivaankantta tai olevan jopa käsittämämme taivas.

Työssäni Kirjokannen Kolkutus kuvaan, kuinka Seppä Ilmarinen takoi noitarumpua, joka on osa sampoja. Rummun taonnasta muodostuu kipinöitä ja raudan paloja, jotka lentävät taivaankannen tähdistöiksi ja planeetoiksi. Tätä taivaamme syntyapahtumaa on seuraamassa Louhi, Pohjolan Emäntä sekä Tuonelan Joutsen.

Seppä Ilmarista on pidetty jonkinäköisenä alkujumalana, väkivahvana mutta kuitenkin hyvin ihmismäisenä hahmona. Hänen kerrotaan tehneen paljon, mutta kuvaukset hänestä jäävät yleensä latteiksi. Hänen uskottiin olleen niin taitava takoja, ettei taivaankanteen ole jäänyt minkäänlaisia saumoja.

Louhea eli Pohjolan Emäntää on kuvattu tarinoissa usein hyvin negatiivissävytteisesti. Häntä on pidetty suurena noitana ja Pohjolan eli Muinaissuomalaisien mytologioiden kuolleiden ja henkien valtakunnan hallitsijana. Pohjola tunnetaan myös nimellä Tuonela. Louhen on ajateltu olevan matriarkkaalinen versio kristinuskon kuvailemasta paholaisesta.

Tuonelan Joutsen on usein laulujoutseneksi kuvattu lintu, joka ui Tuonelanjoessa. Tarinoiden mukaan joutsen on eräänlainen kauneuden ja puhtauden symboli, joka sijoittuu keskelle synkkää Tuonelaa. Joutsenen metsästäjille ja tälle pahaa haluaville on uskottu käyvän huonosti. (kuva 15.)

3.4.3 Noitarumpu

Noitarumpu on todella tärkeä elementti samanistisen maailmankuvan omaavissa kulttuureissa. Yhteisön päämies, samaani, on johtanut yhteisöä niin maallisessa kuin hengellisessäkin mielessä.

Rumpu on tärkeä osa samanistisia riittejä, ja sen avulla on pyritty saavuttamaan eri tasoisia transsi tiloja ja matkustamaan erilaisten ulottuvuuksien ja maailman tasojen läpi. Samaani tai noita on soittanut rumpua ja mahdollisesti esittänyt erilaisia rituaaleja ja loitsuja. Näin on pystynyt kommunikoimaan henkimaailman olentojen kanssa ja olemaan yhteydessä esivanhempiinsa. (kuva 16.)

4 Suunnittelu ja mytologinen kuvasto

4.1 Suunnittelu ja työvaiheet

Kun aloin ideoimaan työni visuaalista suuntaa, ei minulla ollut aavistustakaan, minkälaista kuvastoa lähtisin työstämään. Ennen visuaalisen suunnan hakemista ja piirtämisen ja maalaamisen aloitusta, olin käynyt läpi laajan aineiston erilaisia teoksia aihepiiriin liittyen. Työn aloittaminen tuntui mahdottomalta ja tuntui, ettei minulla sittenkään ollut mitään annettavaa aiheelle.

Seuraavassa ote muistiinpanoistani helmikuulta 2020:

"Ottaessani pensselin käteen pitkästä ajasta en tiennyt mistä aloittaa. Hahmottelin jotain sutuista ja tuumin ettei tästä tule kyllä mitään. Oli minulla kyllä jonkinlainen käsitys minkälaista kampetta haluan tehdä, muttei hajuakaan miten sellaista tehdään. En ole käyttänyt vesivärejä varmaan yläasteen jälkeen. Oikeastaan vihaan vesivärejä. Ei minulla ole varaa hankkia mitään uusia välineitä tai materiaaleja, joten on nyt pärjättävä niillä mitä on. Yritin pyöritellä pensseliä värissä ja nostaa sen paperille onnistumatta luomaan mitään sennepäinkään mitä halusin. Lattiallani lojui puinen Cocktail-tikku. Aloin sörkkiä tikulla väriä ja paperia ja tajusin että tässä on minun työvälineeni! Asiaa enempiä miettimättä kävin töihin."

4.3.2020 Tapasin ohjaajani Tiina Karhun. Tähän asti työ ja sen jäsentäminen tuntui takeltelevalta, mutta tapaaminen kirkasti ajatuksiani ja työ pääsi vauhdilla alkuun. Työssä käyttämäni aineistoa olin toki lukenut ja tarkastellut Joulukuusta 2019 lähtien, mutta koen työn kuitenkin todella alkaen vasta Helmikuun 2020 aikana. Tutkimussuunnitelmani palautin pian ohjaajani tapaamisen jälkeen.

4.1.1 Kuvien suunnittelu ja toteutus

Päästyäni alkuun työ alkoi edetä vauhdilla. Toki vallitseva koronavirus-tilanne on hidastanut työtä monelta kantilta. Kuitenkin printeiksi käytettävien kuvien suunnittelu ja toteutus sujui nopealla tahdilla.

Minulle ominainen tapa tehdä on nopea tempoinen. En liioin hahmottele tai suunnittele tekemääni paperilla tai tietokoneella ennen työn aloittamista. Suunnitteluprosessini koostuu pitkästä työstöstä, joka tapahtuu pääni sisällä. Kun mielessä muovaamani kuva on valmis, tartun työvälineisiin ja alan toteuttaa sitä. Tämä pätee työskentelyyni niin suunnittelun kuin taiteenikin parissa. En kuitenkaan koskaan työskentele harkitsemattomasti vaan kuuntelen intuitiota ja tarkkailen ennusmerkkejä töittäni suhteen.

Ominaisesta tavastani työskennellä johtuen minulla ei ole suurta määrää hahmotelmia tai kuvien erilaisia vaiheita, vaan tarkkaan hiottu ja karsittu kokonaisuus työssä käytettäviä kuvia.

Kokonaisuudessaan kuvien piirtämiseen ja maalaamiseen kului noin kaksi viikkoa. Tänä aikana toki tuli monia epäonnistuneita töitä, ja karsintaa joutui tekemään reilustikin. Koronavirusepidemian alkuvaiheilla lähdin maaseudulle ja pahentuneesta tilanteesta johtuen jouduin jäämään sinne odottamaan tilanteen rauhoittumista. Valitettavasti myös suuri osa materiaalista jäi Helsinkiin, koska ajattelin lähteväni pois kotoa vain hetkiksi. Työssä käyttämästäni aineistosta ja piirroksistani noin puolet jäi Helsinkiin. Onneksi olimme sopineet alustavasti printeiksi käytettävät kuvat hankkeistajani kanssa ja olin ehtinyt toimittaa tarvittavan materiaalin hänelle ennen tilanteen pahenemista.

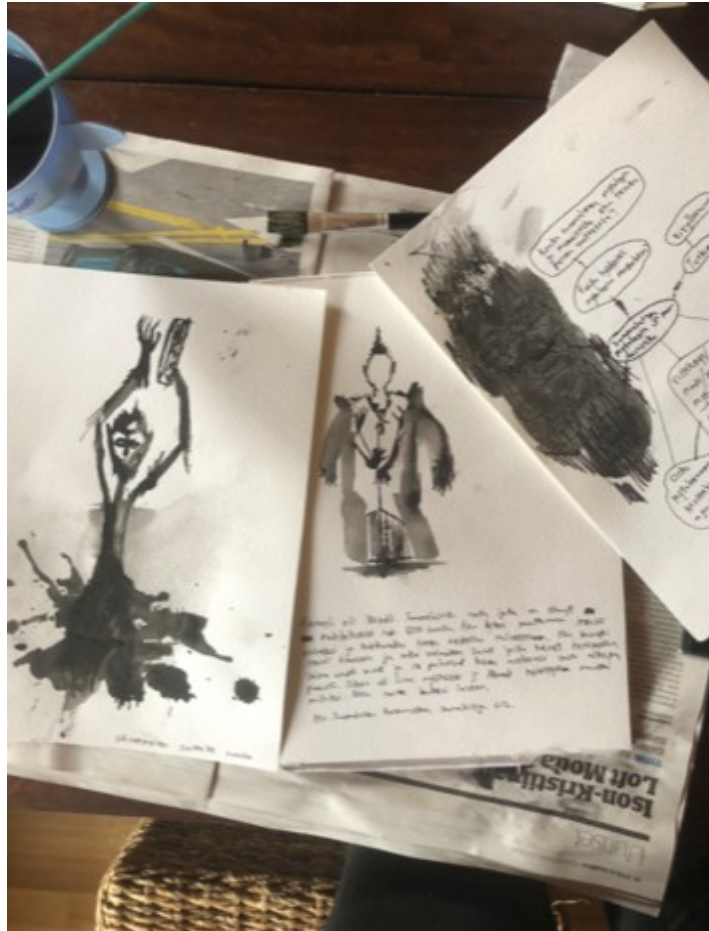
4.1.2 Kommunikointi ja vuoropuhelu

Koko työn ajan vuoropuhelu hankkeistajan kanssa on ollut saumatonta. Olemme jutelleet työstä sähköpostin ja Whatsapp-palvelun kautta. Olen noin kerran viikossa lähettänyt hänelle tekemääni materiaalia ja kuvia.

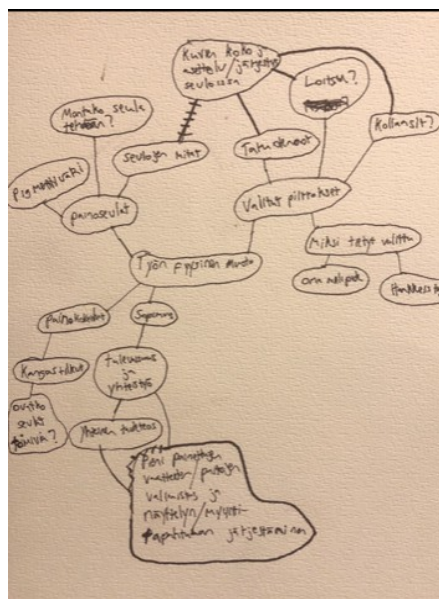
Prosessin aikana olen käynyt kerran tapaamassa yhteistyötahoa Turussa, ja muuten olemme olleet yhteydessä edellä mainittujen tapojen avulla. Ensimmäisen kerran opinnäytetyöstäni mainitsin Männistölle syksyllä 2019. Idea oli suhteellisen alkuvaiheessa mutta häntä kiinnosti lähteä mukaan, ja olin tästä erittäin iloinen. Koin jo aikanaan ollessani työharjoittelussa kommunikaatiomme toimivan ja ideoidemme usein kohtaavan. Onkin ollut ilo huomata, kuinka hyvin yhteistyö on sujunut vaikeasta pandemia-tilanteesta huolimatta.

Lähtiessäni tapaamaan hankkeistajaa en oikeastaan ollut lähettänyt hänelle mitään visuaalista materiaalia, vain kuvaillut visioitani sanallisesti. Tämän takia minua jännitti suuresti, kuinka hän tulisi suhtautumaan tekemääni materiaaliin. Itseasiassa tuntui suurelta riskiltä lähteä salkun ja piirrosten kanssa tapaamiseen. Kuitenkin tuntui vaikealta myös lähettää materiaalia sähköisessä muodossa ja viesteillä kuvaillen. Vaikka tiedän, että tämä on nykypäivänä usein käytössä oleva käytäntö, koen etten pysty selittämään suunnitelmiani ja kasaamaani materiaalia auki viestein vaan tässä tilanteessa minun täytyy lähteä itse avaamaan sitä kasviotusten. Kyse ei kuitenkaan ole vain kasasta piirroksia ja maalauksia vaan luomastani kokonaisesta maailmasta, joka koostuu muinaissuomalaisista perinteistä, ajatuksista ja uskomuksista. Tällä kertaa asioiden hoitaminen selvästikin oli oikea tapa, ja Männistö oli tyytyväinen jo työn alussa esittelemääni materiaaliin.

Olen lähettänyt hankkeistajalle piirroksiani muokkaamattomina sekä kuvankäsittelyohjelmilla muokattuina. Lopullisessa työssäni tulen esittelemään vain alkuperäiset työt. Pandemian hälvetessä pääsen käsittelemään kuvia tarkemmin ja rakentamaan työtä eteenpäin. Olemme sopineet Manniston kanssa tulevista yhteistyökuvioista ja yhteyden pidosta. Viestittely ja muu yhteyden pito ei ole tuntunut vaikealta vaan pienistäkin asioista on ollut helppo puhua. Manniston perustaja Julia Männistö on ollut suurena tukena työssäni ja on ollut aina valmis auttamaan päädyttyäni umpikujaan tai haastaviin tilanteisiin työni puitteissa.

2. Työn suunnittelua

Kuva 3. Ajatuskartta

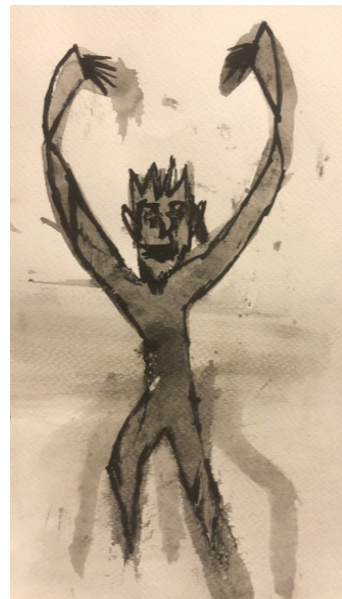
4.2 Opinnäytetyöhön valitut kuvat

Kuva 4. Pellon Pekko

Kuva 5. Hiisi

Kuva 6. Näkki

Kuva 7. Ahti

Kuva 8. Maahinen

Kuva 9. Madderakka

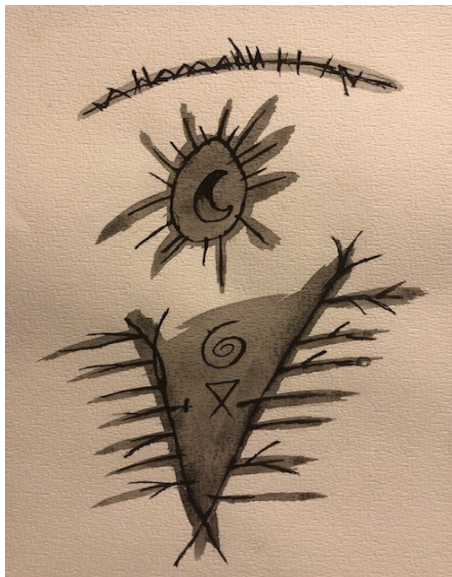
Kuva 10. Keiju

Kuva 11. Väinämöinen

Kuva 12. Akmeeli.

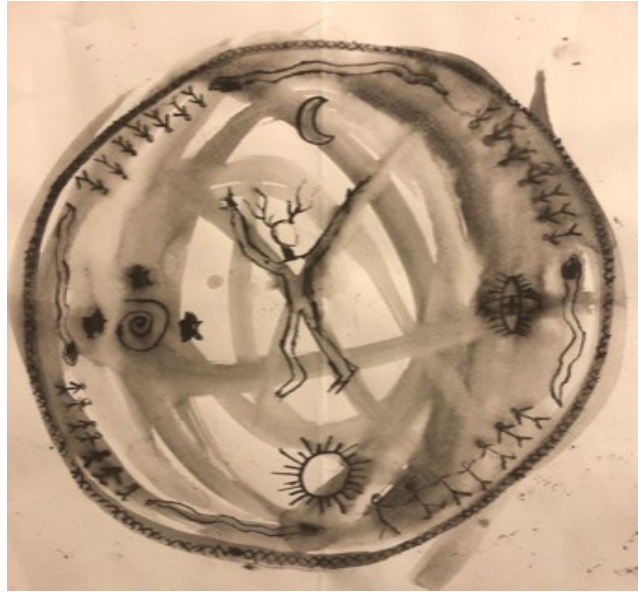

Kuva 14. Kirjokansi

Kuva 13. Kalevan Pojat

Kuva 15. Kirjokannen kolkutus

Kuva 16. Noitarumpu.

4.3 Kuvien työstäminen printeiksi

Koronavirus tilanteen vallitessa minulla ei ole ollut pääsyä koulun tiloihin tai mahdollisuuksia käyttää kuvankäsittelyohjelmia. Alkuperäistä opinnäytetyösuunnitelmani jouduttiin muokkaamaan ja lopullisessa muodossaan se tulee käsittämään vain printeiksi suunniteltujen kuvien alkuperäisversiot. Olemme sopineet hankkeistajani kanssa työn jatkuvan printtien suunnittelusta kokeiluihin ja tuotteiden valmistukseen. Tämä osio ei kuitenkaan kuulu enää opinnäytetyöhöni.

4.4 Jatkosuunnitelmat ja ideointi

Opinnäytetyöni on kokenut suuria muutoksia kevään 2020 vallitsevan tilanteen takia. Koronaviruksesta johtuen en pysty toteuttamaan työni konkreettista puolta vaan työ tulee jäämään suunnittelun tasolle.

Alun alkaen tarkoitukseni oli suunnitella ja toteuttaa printtimallisto Mannistolle. Toteuttamispuoleen olisi kuulunut ainakin painoseulojen valmistus, erilaiset käsinpainantakokeilut sekä mahdollisesti pieni erä yksinkertaisia tuotteita, esimerkiksi t-paitoja, esitysseminaarissa esiteltäviksi. Vallitsevan tilanteen takia en kuitenkaan pääse tekemään painoseuloja saatikka painantakokeiluja. Ongelmia on tuottanut myös väliaikainen asumiseni Lappeenrannassa. Tästä johtuen en ole pystynyt työstämään

kuva-aiheitani lopulliseen muotoonsa Photoshopin tai muiden graafisten alojen ohjelmien avulla. Työssäni esittelen lopulliset piirustukseni ja maalaukseni printtintekoa varten. Nämä versiot ovat kuitenkin monisävyisiä ja vaativat hiontaa kuvankäsittelyohjelmilla.

Tulen toteuttamaan työni konkreettisen osion tulevaisuudessa yhteistyössä Manniston kanssa. Aloitamme työskentelyn koronavirustilanteen salliessa. Ensimmäiseksi toteutan painoseulat tekemilläni printeillä. Erilaisten materiaali ja värikokeilujen kautta siirrymme tekemään pienen malliston paitoja ja mahdollisesti muita vaatteita ja asusteita.

Mallisto on tarkoitus esitellä tilanteen salliessa syksyllä 2020 Helsingissä. Paikka esittelylle ei ole vielä varmistunut mutta tutkimme mahdollisuuksia ja tilanteiden kehittymistä. Tämän jälkeen keskustelemme mahdollisista jatkosuunnitelmista ja yhteistyökuvioista.

5 Lopuksi

Sukellukseni suomalaisen mytologian ja muinaisuskon maailmaan on ollut uskomaton matka halki kansanperinteiden myyttisten maisemien, kohti pohjoisen identiteettimme syvintä olemusta. Muotoilijana minulle on ollut mielenkiintoista kehittää omaa kuvallista mytologiaani suomalaisten uskomusten ja perinne-ajattelun pohjalta.

Tutkimuksessani tutkin kuinka suomalaista mytologiaa ja sen kuvastoa voidaan hyödyntää printtien suunnittelussa. Syväluotaava tutkimus muinaissuomalaiseen perinne maailmaan ja mytologisiin kirjoituksiin on ollut valtava aarre-aitta, josta ammentaa materiaalia kuvallista tulkintaani varten. Erilaiset tutkimukset ja kansanrunoudelliset tekstit esimerkiksi Martti Haavion ja Uno Harvan toimesta ovat antaneet paljon piirtämis- ja suunnittelutyöhöni. Aineistoni koostui lähinnä kirjallisista teksti-lähteistä lukuun ottamatta Suomalaiset taruolennot-teosta. Näin ollen suunnittelutyöni pohjalta on ollut lähinnä oma mielikuvitukseni. Kaikki piirtämäni ja maalaamani kuvat ovat syntyneet läpikäymieni tekstien pohjalta. Opinnäytetyöprosessini ollessa loppusuoralla, voin todeta kansamme mytologioiden olevan ehtymätön inspiraation ammentamisen lähde, jonka parissa voisi pelkästään kuvallisten tutkimusten parissa käyttää kokonaisen ihmiselämän.

Olen ollut viime vuosina hieman malttamaton lukija. Vaikka kirjallisuus on ollut minulle tärkeä tapa oppia ja ymmärtää, on lukeminen jäänyt valitettavan vähälle. Opinnäytetyön aineistoon tutustuminen on ollut oiva portti takaisin rakkaan harrastuksen pariin. Työni on ollut suuressa roolissa tämän hetkisten tekemisieni ja kiinnostuksen kohteitteni kannalta. Olen hyödyntänyt osittain samaa aineistoa myös valmistellessani uutta maalausten ja veistosten sarjaa.

Aikojen ollessa vaikeita haluan osoittaa suuren kiitoksen työni hankkeistajalle, Julia Männistölle, joka on ollut suurena apuna hermoillessani aikataulujen ja työn edistyvyyden tai sen hitauden takia. Ilman tätä arvokasta apua en olisi pystynyt saattamaan tätä työtä loppuun. Kiitos!

Lähteet

Aalto Ilari, Helkala Elina. 2017. Matka muinaiseen Suomeen. 11 000 vuotta ihmisen jälkiä. Jyväskylä: Atena.

Haavio, Martti. 1961. Kuolematonten lehdot Sämpsöi Pekkervoisen arvoitus. Helsinki: WSOY.

Harva, Uno. 2018. Suomalaisen Muinaisusko. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Ojanen, Eero & Linnea Sirkku. 2017. Suomalaiset taruolennot. Helsinki: Minerva.

Ukonvaaja. Ohjaus: Tuukka Tähti. Näyttelijä: A.W.Yrjänä. Tuottaja: Jenna Ruisaho. Tuotantoyhtiö: Helomedia yhteistyössä Taivaannaula Ry:n kanssa. Julkaisu vuosi: 2016.

<https://www.jahnkoy.com/> (luettu 22.04.2020.)

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2020/02/09/suomalaisessa-kansanuskossa-vilisee-jumalia-ja-haltijoita-pyhyys-loytyy> (Luettu 26.04.2020.)

<https://www.kauppalehti.fi/uutiset/rohkea-suunnittelija-julia-mannisto-voi-yhdistaa-mallistoihinsa-viktoriaanisen-hovipukeutumisen-jaakiekon-ja-kissat/7f6438d7-5e4a-4105-aacd-9a09a98f7947> (Luettu 26.04.2020.)

<https://www.lvmhprize.com/designer/julia-mannisto/> (Luettu 29.04.2020.)

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006325528.html> (Luettu 29.04.2020.)

Liitteet

Ohessa mustavalkotulostimella tekemiäni kokeiluja, miltä mahdolliset printit voisivat näyttää.

